

เข้าไปมีบทบาทในการตัดสินใจในระดับนโยบายหรือระดับชาติ หรือการเข้าร่วมเป็นคณะรัฐมนตรีมีน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับรัฐมนตรีชาย จากคณะรัฐมนตรีทั้ง ๓ ชุด คือชุดที่ ๕๕-๕๗ ระหว่างปี ๒๕๔๘-๒๕๕๑ มีรัฐมนตรีหญิงไม่เกินชุดละ ๓ คน คิดเป็นสัดส่วนรัฐมนตรีหญิงในคณะรัฐมนตรีแต่ละชุดที่ร้อยละ ๕.๕๖ ๘.๕๗ และ ๗.๘๙ ตามลำดับ

การเมืองในระดับท้องถิ่นและท้องถิ่น

◇ ในปี ๒๕๕๐ ผู้หญิงลงสมัครเข้ารับการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นและท้องถิ่นในสัดส่วนที่น้อยเช่นเดียวกับการเลือกตั้งสุรัฐสภา ในขณะที่สัดส่วนที่ผู้หญิงได้รับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด (นายก อบจ.) นายกเทศมนตรี นายกเทศบาลตำบล นายกองค์การบริหารส่วนตำบล (นายก อบต.) สมาชิกสภาจังหวัด สภาเทศบาล และสภา อบต. มีเพียงร้อยละ ๑๑.๒๕ ใกล้เคียงกับปี ๒๕๔๙ และมีสัดส่วนผู้หญิงเพียงร้อยละ ๔.๕๐ เท่านั้นที่ได้รับเลือกตั้งเป็นกำนันและผู้ใหญ่บ้าน โดยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นบ้างเล็กน้อยจากปี ๒๕๔๙

การมีส่วนร่วมในการบริหารภาคธุรกิจเอกชน

◇ ในภาคธุรกิจเอกชน ผู้หญิงยังมีโอกาสน้อยในระดับการตัดสินใจและการกำหนดนโยบายขององค์กร ในปี ๒๕๕๐ สัดส่วนผู้หญิงเป็นกรรมการบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ทั้ง ๒๑๔ แห่ง เพียงร้อยละ ๒๒ ในขณะที่เป็นกรรมการในนิติบุคคลและบริษัทมหาชนที่จดทะเบียนกับกระทรวงพาณิชย์จำนวน ๕๔ แห่ง มีอัตราส่วนของผู้หญิงที่เป็นกรรมการบริษัทร้อยละ ๓๕.๓๗ (มติหญิง : ชาย ความแตกต่างบนความเหมือน, สำนักงานสถิติแห่งชาติและสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว, ๒๕๕๒)

แนวทางการดำเนินการ

➤ การเพิ่มพูนความรู้ความสามารถให้กับผู้หญิง เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเสมอภาคและความ เป็นธรรมระหว่างหญิงชาย และเจตคติในคุณค่าและศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ และส่งเสริมการสร้างเครือข่าย เพื่อให้เกิดการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้

➤ เพิ่มพูนศักยภาพผู้หญิงในประเด็นการเมืองท้องถิ่น เช่น การให้ความรู้ฝึกอบรมทักษะภาวะความเป็นผู้นำ รวมทั้งทักษะ ต่างๆ สำหรับการลงสมัครรับเลือกตั้งในการเมืองระดับท้องถิ่น

➤ รมรงค์ประชาสัมพันธ์ ให้สังคมเห็นความสำคัญ กระตุ้นให้พรรคการเมืองเห็นความสำคัญของผู้หญิง และส่งเสริม ผู้หญิงในการลงสมัครเลือกตั้ง

➤ เผยแพร่ความรู้แก่ผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง สนับสนุนให้สมาชิกในครอบครัวที่เป็นผู้หญิงลงสมัครเลือกตั้ง

สำนักส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชาย
สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
๒๕๕ ถนนราชวิถี แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐
โทรศัพท์ : ๐ ๒๓๐๖ ๘๗๖๓-๖๗. โทรสาร : ๐ ๒๓๐๖ ๘๗๕๓

สตรีกับอำนาจ และการตัดสินใจ

สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
Website : [http:// www.women-family.go.th](http://www.women-family.go.th)
Website : [http:// www.gender.go.th](http://www.gender.go.th)

สตรีกับอำนาจและการตัดสินใจ

ทำไมต้องส่งเสริมให้ผู้หญิงมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ?

- ♦ **ผู้หญิง** เป็นพลังสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาสังคม ชุมชนและประเทศ เนื่องจากผู้หญิงเป็นประชากรกว่าครึ่งหนึ่งของสังคม ซึ่งการส่งเสริมให้ผู้หญิงเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เป็นเครื่องมือสำคัญในการแก้ไขบรรเทาปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับผู้หญิงและสังคมโดยรวม อาทิเช่น ปัญหาความรุนแรงต่อผู้หญิงและเด็กหญิงที่มีแนวโน้มทวีความรุนแรงมากขึ้น ปัญหาการล่วงละเมิดทางเพศทั้งในพื้นที่ครอบครัว และพื้นที่สาธารณะไปจนถึงอาชญากรรมข้ามชาติในรูปของการค้ามนุษย์ ปรากฏการณ์เหล่านี้เป็นภาพสะท้อนของความเหลื่อมล้ำทางสังคมที่เกิดจากการพัฒนาในอดีตที่ละเลยแง่มุมมิติหญิงชายในการพัฒนา และขาดการพิจารณาถึงความสมดุลของทรัพยากรที่มีอยู่กับผลกระทบต่อประชากรทั้งเพศหญิงและชาย

- ♦ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องปรับโครงสร้างการบริหารของประเทศ ทั้งในส่วนราชการ ภาคธุรกิจเอกชน และการเมือง โดยเปิดโอกาสให้ผู้หญิงได้เข้าไปสู่อำนาจในระดับการบริหารและการตัดสินใจ เพื่อให้เกิดความสมดุลที่สะท้อนองค์ประกอบของสังคมได้อย่างถูกต้อง การมีส่วนร่วมกำหนดบทบาท นโยบายให้สอดคล้องกับความต้องการและบริบทของสังคม ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาสังคมและประเทศอย่างยั่งยืน

สถานการณ์ของประเทศไทย

การมีส่วนร่วมในการบริหารราชการ

- ♦ ในปี ๒๕๕๐ ข้าราชการพลเรือน เป็นข้าราชการส่วนกลางร้อยละ ๖๙.๘๔ ส่วนภูมิภาคร้อยละ ๑๗.๔๕ และส่วนท้องถิ่นร้อยละ ๑๒.๗๐ โดยในภาพรวมมีข้าราชการหญิงมากกว่าข้าราชการชายเล็กน้อย คือ เป็นข้าราชการหญิงร้อยละ ๕๑.๙๐ โดยผู้ชายรับราชการเป็นตำรวจ ทหาร อัยการ และตุลาการเป็นส่วนใหญ่ ในขณะที่ผู้หญิงเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นส่วนใหญ่

- ♦ สำหรับในระดับผู้บริหารระดับสูงในตำแหน่งปลัดกระทรวง พบว่าผู้หญิงก้าวสู่ตำแหน่งปลัดกระทรวงไม่ถึง ๑ ใน ๔ ของผู้บริหารทั้งหมด เป็นที่น่าสังเกตว่าในปี ๒๕๕๐ ข้าราชการหญิงที่อยู่ในตำแหน่งปลัดกระทรวงมีสัดส่วนลดลงจากปี ๒๕๔๙ จากร้อยละ ๑๐.๕๓ เหลือเพียงร้อยละ ๕.๒๖ ในปี ๒๕๕๐

- ♦ อย่างไรก็ตาม ในตำแหน่งเลขาธิการหรือผู้อำนวยการระดับ ๑๑ และรองปลัดหรือรองเลขาธิการระดับ ๑๐ ยังคงรักษาระดับไว้ที่อัตราร้อยละ ๑๐ ส่วนในระดับ ๙ เป็นตำแหน่งที่มีผู้หญิงครองอยู่ค่อนข้างสูงกว่าทุกระดับบริหาร คืออยู่ในระดับที่ร้อยละ ๒๓-๒๕ ตลอดระยะเวลาปี ๒๕๔๘-๒๕๕๐ แต่ไม่มีแนวโน้มที่เปลี่ยนแปลงไปสู่อัตราส่วนที่มากขึ้น

การมีส่วนร่วมทางการเมือง

- ♦ ปัจจุบันผู้หญิงยังมีโอกาสน้อยมากในการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งจะเป็นหนทางที่ผู้หญิงจะก้าวเข้าไปสู่การมีอำนาจตัดสินใจระดับชาติ เพื่อนำเสนอมุมมองด้านครอบครัว สังคมและความเสมอภาคทางเพศไปสู่ระดับนโยบาย

- ♦ การสรรหาและเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาในวาระดำรงตำแหน่งระหว่างปี ๒๕๕๐-๒๕๕๖ ซึ่งทุกจังหวัดมีสมาชิกวุฒิสภา

(ส.ว.) จากการเลือกตั้งได้เพียงจังหวัดละ ๑ คน รวม ๗๖ คน และจากการสรรหาทั่วประเทศ ๗๔ คน รวมทั้งสิ้น ๑๕๐ คน ปรากฏว่าผู้หญิงได้รับการสรรหาและเลือกตั้งเป็น ส.ว. ในอัตราใกล้เคียงกัน คือร้อยละ ๑๖.๒๒ และ ๑๕.๗๙ ตามลำดับ ซึ่งเป็นสัดส่วนที่น้อยกว่าผู้ชายมาก แต่นับว่ามีอัตราที่สูงขึ้นกว่าวาระดำรงตำแหน่งเมื่อปี ๒๕๔๓-๒๕๔๙ ที่มีผู้หญิงได้รับเลือกตั้งเป็น ส.ว. เพียงร้อยละ ๑๐.๓๖ เท่านั้น

- ♦ หากพิจารณาถึงความสนใจในการลงสมัครรับเลือกตั้ง ส.ว. ของผู้หญิง ในวาระดำรงตำแหน่งปี ๒๕๕๐-๒๕๕๖ พบว่า มีผู้หญิงสนใจลงสมัครเพียงร้อยละ ๑๒.๖๗ เท่านั้น โดยภาคเหนือ มีผู้หญิงสนใจลงสมัครรับเลือกตั้ง ส.ว. สูงที่สุดที่ร้อยละ ๑๔.๑๗ ภาคใต้ต่ำสุดเพียงร้อยละ ๙ โดยมีผู้หญิงลงสมัครเพียง ๓๘ จังหวัด กรุงเทพมหานครและอุบลราชธานี มีผู้สมัคร ส.ว.หญิงมากที่สุด จังหวัดละ ๕ คน รองลงมาคือ พระนครศรีอยุธยา ๔ คน

- ♦ การลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ในปี ๒๕๕๐ ผู้หญิงลงสมัคร ส.ส. เพิ่มขึ้นเกินกว่าปี ๒๕๔๘ เล็กน้อย จากร้อยละ ๑๐.๓๘ เป็นร้อยละ ๑๔.๗๑ เมื่อเทียบกับผู้สมัครชาย และเมื่อพิจารณาเป็นรายภาค ผู้หญิงภาคใต้แม้จะมีความตื่นตัวในการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบเลือกตั้งต่ำกว่าภาคอื่นๆ คือ มีสัดส่วนผู้หญิงเพียงร้อยละ ๑๐ ที่สมัครรับเลือกตั้ง แต่เมื่อเทียบกับปี ๒๕๔๘ แล้ว พบว่า ผู้สมัครหญิงในภาคใต้มีอัตราเพิ่มสูงใกล้เคียงกับผู้สมัครหญิงในภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เมื่อพิจารณารายจังหวัด ในปี ๒๕๔๘ และ ๒๕๕๐ ปรากฏว่า จังหวัดสิงห์บุรี ตราด และยะลา ไม่มีผู้สมัคร ส.ส.หญิงเลย

- ♦ ในส่วนของพรรคการเมือง ในการจัดลำดับ ส.ส. แบบสัดส่วน มีการเสนอให้ผู้หญิงเป็น ส.ส. แบบสัดส่วนน้อยมาก ในปี ๒๕๔๘ มีเพียง ๖ คน จาก ๑๐๐ คน และในปี ๒๕๕๐ มี ๗ คน จาก ๘๐ คน ซึ่งแสดงให้เห็นว่า โอกาสที่จะให้ผู้หญิง